

YLEISÖLLE TARKOITETTU TIIVISTELMÄ LUPAHAKEMUKSESSA ESITETYISTÄ TIEDOISTA

Paskomäen kallioalue sijaitsee Lapinlahdella noin 3 km etäisyydellä Lapinlahden keskustasta etelään kiinteistöjen Paskomäki (402-412-26-141) ja Metsäpelto (402-412-26-130) alueella. Ottotoiminta kohdistuu kiinteistölle Paskomäki ja kiinteistö Metsäpelto on varattu muulle tukitoiminnalle, kuten varastoinnille. Kiinteistöt ovat Suomen valtion omistuksessa ja Väyläviraston hallinnassa. Alueella on ollut ottotoimintaa jo usean lupakauden ajan. Viimeisin maa-aineslupa on päättynyt 31.3.2020.

Pohjois-Savon ELY-keskus hakee alueelle nyt uutta maa-aineslain (555/1981) mukaista maa-aineslupaa kalliokiviaineksen ottoon 220 000 m³ltr kokonaisottomäärälle ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristölupaa kalliokiviaineksen louhinta- ja murskaustoiminnalle sekä pala-asfaltin käsittelytoiminnalle. Lisäksi alueelle haetaan toiminnan aloittamislupaa muutoksenhausta huolimatta, jotta pystytään vastaamaan lähialueen kiviainestarpeeseen. Lupaa haetaan 10 vuoden ajalle luvan lainvoimaiseksi tulemisesta lukien.

Pohjois-Savon maakuntakaavassa Paskomäen kallioalue sijoittuu eo2 -merkitylle alueelle eli maa-ainesten ottoalueelle soran, moreenin ja hiekan ottoa sekä kallion louhintaa varten. Alueella ei ole voimassaolevaa asemakaavaa, mutta alue sijoittuu Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan 2030 alueelle. Osayleiskaavassa ottotoiminta kohdistuu EO -alueelle, eli maa-ainesten ottoalueelle. Kiinteistöä Metsäpelto käytetään tukitoimintoihin, kuten kiviainesten varastointiin. Tämä alue sijoittuu 1E-luokan Hamina-mäki-Humppi pohjavesialueelle, mutta muutoin ottotoiminta ei kohdistu pohjavesialueelle.

Nykytilanteessa alue on avointa kallioaluetta. Alueelle on muodostunut noin 10-15 m korkea ottorinta ja ottoalueen pohjalla on louhetta ja kiviainesvarastoja. Alueella ei ole viime vuosina ollut toimintaa, joten kasvillisuus on osittain palautunut alueelle luontaisesti. Ottotoimintaa jatketaan nykyisessä pohjantasossa itään ja pohjoiseen. Tasaisella ottotahdilla vuosittainen ottomäärä olisi 22 000 m³ltr, mutta ottomäärään vaikuttaa ennen kaikkea Lapinlahden talousalueen kiviaineskysyntä. Ottotoiminnassa saattaa olla vuosia, jolloin alueelta otetaan enemmän kiviaineksia ja vuosia, jolloin ottotoiminta on vähäisempää. Kuvassa 1 on esitetty alueen ilmapäätty 2018. Ottamisalueen rajat on esitetty kuvassa punaisella ja ottoalueen, eli louhinta-alueen, mustalla.

Kuva 1. Paskomäen kallioalueen ilmapäätty

Kallion louhinnan vaiheita ovat kallionporaus, kiviaineksen irrottaminen räjäyttämällä ja tarvittaessa räjäytetyn louheen pienentäminen eli rikottaminen. Kalliosta louhittu ja rikotettu kiviaines murskataan eri kalliokivilajitteiksi. Lisäksi alueella mahdollisesti murskataan pala-asfalttia uusioasfaltin valmistusta varten. Murskauksessa käytetään esimerkiksi 2-3 - vaiheista liikkuvaa, Lokotrack-tyyppisestä tela-alustaisesta esimurskaimesta ja aggregaattikäyttöisestä jälkimurskaimesta koostuvaa murskauslaitosta. Yksi louhintaja- ja murskausjakso kestää tyypillisesti noin 2-4 viikkoa kerralla, tuotantomäärän ollessa noin 10 000-30 000 tn. Alueen vuosituotannon arvioidaan olevan noin 60 000 tn ja enintään 200 000 tn. Toiminnassa noudatetaan Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 8 §:n mukaisia toiminta-aikoja.

Alueella syntyy melu- ja pölypäästöjä kallion porauksesta ja räjäytyksistä, materiaalien murskauksesta ja seulonnasta, sekä tuotteiden lastauksesta ja kuljetuksista. Työkoneissa pyritään käyttämään parasta ja uusinta mahdollista tekniikkaa. Melun syntyä vähennetään laitteiston kunnossapidolla ja huollolla. Syntyneen melun ja pölyn etenemistä vähennetään toimintojen, kuten murskaimen ja varastokasojen, sijoittamisella siten, että päästöjen leviäminen ympäristöön on mahdollisimman vähäistä. Louhintaräjäytykset aiheuttavat lähialueella tärinää.

Louhintaja- ja murskausjaksojen aloittamisesta ja lopettamisesta ilmoitetaan tarvittaessa ympäristölupaviranomaiselle sekä lähimmille asuinkiinteistöille. Ottotoiminnasta raportoidaan maa-aineslain (555/1981) 23 a §:n mukaisesti vuosittaiset ottomäärät lupaviranomaiselle NOTTO -rekisteriin sähköisellä lomakkeella. Toiminnan aiheuttamia melu- ja pölyvaikutuksia seurataan aistinvaraisesti. Tarvittaessa ryhdytään torjuntatoimiin, kuten pölynsidontaan kastelemalla tai meluntorjuntaan toimintojen uudelleen sijoittelulla. Alueella pystytään tekemään myös pohjaveden pinnankorkeuden ja laadun tarkkailua.

Alue louhitaan lähes pystysuoraksi seinämäksi ja yli 3 m korkeat seinämät aidataan tukevalla aidalla. Ottamistoiminnan päätyttyä varastokasojen pohjamaat ja kulkureittien tiivistyneet maakerrokset rikotaan ilmavaksi. Ottamisalueelle läjitetyt pintamaat levitellään alueelle ja sekoitetaan pintamaakerrokseen. Lopulta kasvillisuuden annetaan palautua luontaisesti alueelle.